

KOHV

Marie Tulik
Jandra Hektor

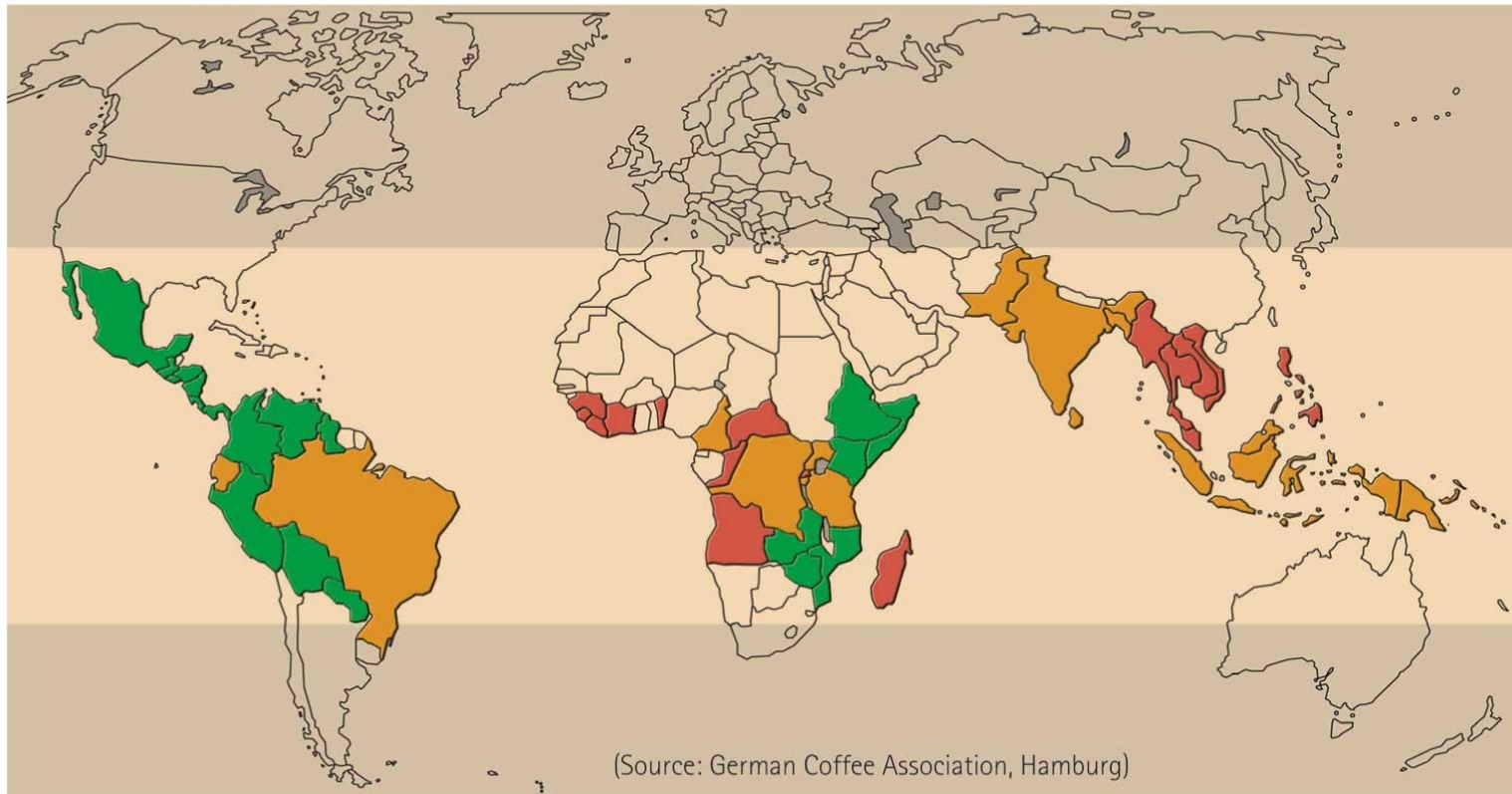
Kohv

- Kohv on kohvipuu röstitud seemnetest(kohviubadest) jahvatatud pulber ja sellest valmistatud aromaadne jook.
- Kohvi saadakse igihalja, troopilises vööndis kasvava kohvipuu seemnetest.



Kasvuala

The Coffee belt



■ 100 % Robusta ■ 100 % Arabica ■ 100 % Robusta & Arabica

Kohvitootmise piirkonnad

Suurimad kohvitootmispriirkonnad:	Suurimad tootjad: (toodang tonnides)
<ul style="list-style-type: none">• Aafrika• Araabia poolsaar• Brasiilia	<ul style="list-style-type: none">• Brasiilia - 2 796 927• Vietnam - 1 067 400• Colombia - 688 680

Kohvipuu ajalugu

- **Kohvipuu** (*Coffea*) on igihaljaste lehtpuude ja -põõsaste perekond madaraliste sugukonnast.
- Kohvipuu ja kohvi esmamainime on juba 800 eKr.
- Perekonda *coffea* kuulub umbes 124 liiki. Mõned neist avastati alles 21. sajandil.
- Tuntumad liigid on araabia kohvipuu ja kongo kohvipuu.

Välimus

- Kohvipuul on rootsuga lihtlehed ja läikiv lehesaba.
- Leheseis on vastak. Abilehed võivad olla suured kui väikesed.
- Valged või kreemjad jasmiinilõhnalised õied asetsevad paljuõieliste ebasarikaina.
- Punases, kollases või mustas puuviljas on harilikult kaks seemet ehk kohviuba.
- Seemned võivad olla kollakashallid või sinakasrohelist. Esialgu on viljad rohelised, küpsedes punased. Kohvipuu vili on küps umbes 8 kuuga.
- Kohvipuud võivad looduses kasvada 6–7 meetri kõrguseks. Kuna saagi koristamine käib käsitsi, siis pügatakse puud korjamise hõlbustamiseks paari meetri kõrgusteks põõsasteks. Kohvipuu õitseb pärast iga vihma perioodi.

Kohvipuud

Araabia kohvipuu (arabica)



Kongo kohvipuu (robusta)



Araabia kohvipuu

- Kohvipuul võtab seitse aastat, et piisavalt suureks saada ja kõige paremini kasvab kui aastas sajab 1-1,5m vihma.
- Tavaliselt haritakse seda 1300-1500m kõrgusel merepinnast.
- Saadust nimetatakse araabika kohviks.
- Araabika kohv võtab enda alla 75-80% maailma kohvi tootmisest.
- *Arabica* sisaldab vähem kofeiini kui ükski teine majanduslikel eesmärkidel kasvatatav kohvipuuliik.

Kongo kohvipuu

- Algselt levis Lääne- ja Kesk-Aafrikas. Nüüd kasvatatakse eelkõige Aafrikas ja Brasiilias.
- Viimastel aastatel on suurim kasvataja Vietnam.
- Lihtsam kasvatada ja hooldada kui araabia kohvipuud ning selle kasvatamine on odavam.
- Kasvatatakse enamasti madalama kvaliteediga kohvi tegemiseks. Vilju hakati kohvi valmistamiseks kasutama alles 18. sajandil.
- Saadust nimetatakse robusta kohviks.

Kohvi joomise ajalugu

- Kohvijoomine sai alguse Etioopiast. Sealse Kaffa küla järgi sai kohv ka nimetuse.
- 15. sajandil oli kohv levinud Araabias, Eestis 17. sajandi lõpuks.
- Eri rahvastel on kujunenud oma kohvivalmistamise ja -serveerimise viisid.
 - Türgi kohv
 - Itaalia espresso.

Valmistamine

- Korjamine
- Seemnete korjamine vilja seest
 - Märg meetod
 - Kuiv meetod
 - Poolkuiv meetod
- Jahvatamine
 - Koorimine
 - Poleerimine
 - Kuivatamine ja sorteerimine
 - Hindamine
- Röstimine
- Pakendamine

Huvitavaid fakte

- Kohv sai oletatavalt alguse tantsivatest kitsedest. Etioopia kitsekarjus avastas, et tema kitsed on peale põõsast marjade söömist ebatavaliselt erksad ja nn lausa "tantsivad". Nii hakkas ka kitsekarjus neid energia saamiseks sööma.
- Maailma suurimad kohvijoojad on soomlased, kes tarbivad aastas rohkem kui 11 kg kohvi inimese kohta. Eestlaste keskmine kohvitarbimine moodustab 5 kg aastas.
- Teadlaste hinnangul on inimesele surmav kofeiini kogus umbes 100 tassis kohvis.

Huvitavaid fakte

- Araablased lisasid kohviubadele rasva, et saada omamoodi energiapallid, mis hoidsid neid kauem ärkvel.
- Kohvitööstustes töötab kokku üle 20 miljoni inimese.

Tänne kuulamast!